

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/24/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817213524
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3817213524.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., dieťa rodičov I. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., U. XX/X a H. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XX, o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 11. decembra 2017, č.k. 17P/25/2017-45, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zmenil rozsudok tamojšieho súdu zo dňa 15.05.2015, č.k. 13P/14/2015-94 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému tak, že uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. E. sumou 150 Eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2018, ktoré je povinný poukazovať matke vždy do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje, v prevyšujúcej časti návrh otca zamietol.

2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca k mal. E. určená rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 15.05.2015, č.k. 13P/14/2015-94 vo výške 190 Eur mesačne s účinnosťou od 01.02.2015 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.01.2016, č.k. 17CoP/86/2015-115). Matka maloletého bola v tom čase na rodičovskej dovolenke s príjmom z rodičovského príspevku 203,20 Eur mesačne, otec dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 602,89 Eur. Maloletý E. navštevoval U. ročník základnej školy. Matka maloletého v súčasnosti býva v dvojizbovom byte v jej vlastníctve, spláca hypotéku v splátkach 160 Eur mesačne a na hypotéke je zostatok približne 23.000 Eur. Náklady na užívanie bytu predstavujú 280 Eur mesačne. V byte býva s priateľom, ktorý dosahuje príjem približne 550 Eur mesačne. S priateľom má ďalšie dve deti vo veku päť a tri a pol roka, ktoré chodia do škôlky (školné predstavuje na jedného 18 Eur a strava približne 26 Eur mesačne). V máji po skončení rodičovskej dovolenky matka do práce k svojmu zamestnávateľovi nenastúpila, pracovný pomer skončila, pričom dostala odstupné 1.983,46 Eur v čistom a v priebehu nasledujúcich šiestich mesiacov poberala podporu v nezamestnanosti 870 Eur mesačne. Matka, ktorá má vysokoškolské ekonomické vzdelanie a v súčasnosti dokončuje štúdium druhej vysokej školy v odbore pedagogika ekonomických predmetov, je evidovaná ako nezamestnaná, práca jej doposiaľ sprostredkovaná nebola. Maloletý navštevuje H. ročník osemročného gymnázia. Okrem toho chodí dodatočne na angličtinu za 15 Eur mesačne. Otec maloletého býva v rodinnom dome svojho otca spolu s manželkou (uzavrel manželstvo dňa 23.09.2017), ich spoločným synom H., nar. dňa XX.XX.XXXX a tromi deťmi jeho manželky vo veku XX, X a X rokov, na ktoré má manželka určené výživné 99 Eur, 30 Eur a 70 Eur mesačne. Jeho manželka je na materskej dovolenke s príjmom z príspevku približne 200 Eur mesačne. Otec platí ročne daň z nehnuteľnosti 99 Eur, náklady

na vodu a elektriku 65 Eur mesačne a 700 Eur ročne na vykurovacie drevo. S matkou maloletého vedie súdny spor o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, ktorého najväčšou hodnotou je rozostavaný (takmer dokončený) a už pred rozvodom rodičov maloletého obývaný rodinný dom, ktorý je postavený na pozemku matky maloletého, a ktorý je zatažený hypotékou v zostatku približne 20.500 Eur, ktorú v súčasnosti spláca otec maloletého. Súčasná manželka otca maloletého očakáva narodenie ďalšieho dieťaťa. Mal. H. sa narodil s jednou obličkou a trpí febrilnými kŕčmi, čo sa spája s pravidelnými lekárskymi kontrolami. Otec maloletého za posledných 12 mesiacov dosiahol u svojho zamestnávateľa príjem priemerne 657 Eur mesačne v čistom. Maloletý E. navštevuje H. ročník osemročného gymnázia, chodí dodatočne na angličtinu za 15 Eur mesačne.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania uzavrel, s poukazom na ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, že k podstatnej zmene pomerov došlo na strane maloletého, matky i otca. Maloletý E. je, na rozdiel od obdobia predchádzajúceho určenia výživného, už v pubertálnom veku, je žiakom druhého ročníka osemročného gymnázia, s čím sa spája podstatné zvýšenie nákladov na základné životné potreby, akými je stravovanie, ošatenie a vzdelávanie maloletého. Na strane matky došlo k zmene spočívajúcej v tom, že na rozdiel od predchádzajúceho určenia výživného nie je od mája 2017 na rodičovskej dovolenke (do tohto obdobia jej bol vyplácaný rodičovský príspevok), ukončila svoj pracovný pomer, bolo jej vyplatené odstupné, je nezamestnaná a bola jej vyplácaná podpora v nezamestnanosti. Jej príjem za posledných osem mesiacov predstavoval sumu cca 900 Eur mesačne. Súd prvej inštancie konštatoval, že matka je síce evidovaná ako nezamestnaná, dokončuje štúdium na druhej vysokej škole, jej pracovná spôsobilosť však žiadnym spôsobom nie je znížená. Preto má s ohľadom na svoje vzdelanie schopnosť dosahovať príjem približne na úrovni príjmu otca maloletého. K najpodstatnejšej zmene pomerov došlo u povinného otca, ktorému pribudla vyživovacia povinnosť k synovi H. (XX-mesačnému) a manželke, ktorá je na rodičovskej dovolenke. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného je čiastočne dôvodný, keďže pribudnutie dvoch ďalších vyživovacích povinností otca je zmenou, ktorá výrazne prevyšuje zmenu na strane maloletého a zmenu na strane matky. Preto znížil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému zo súčasných 190 Eur mesačne na 150 Eur mesačne. Pri takto určenom výživnom zostane otcovi na zabezpečenie nákladov jeho domácnosti, výživu mal. H. a výživu jeho manželky, s ktorými žije v jednej domácnosti, približne 500 Eur mesačne. Táto suma otcovi maloletého umožní zabezpečiť jeho vlastné potreby a potreby ním vyživovaných osôb v domácnosti len na úrovni zabezpečenia základných životných potrieb. Na strane druhej životná úroveň domácnosti matky maloletého je v súčasnosti určovaná tým, že matka maloletého nepracuje, hoci jej schopnosť pracovať nie je žiadnym spôsobom znížená a pri hradení svojich potrieb je odkázaná na to, že od mája 2017 dosiahla príjem z odstupného a podpory v nezamestnanosti 7.220 Eur, teda približne 900 Eur mesačne. Pri zohľadnení týchto schopností a možností matky, ktoré nie sú určované len tým, že je v súčasnosti nezamestnaná, ale aj tým, že v priebehu roka 2017 dosiahla príjem z odstupného a podpory v nezamestnanosti a jej schopnosť pracovať nie je žiadnym spôsobom znížená a výživnom 150 Eur mesačne bude matke maloletého umožnené, aby maloletému zabezpečovala podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine takú životnú úroveň, akú má jeho otec, teda životnú úroveň na hrane zabezpečenia základných životných potrieb. Bude to rovnaká životná úroveň, akú je otec pri svojich príjmových pomeroch schopný zabezpečiť nielen mal. E., ale i svojmu XX-mesačnému synovi H.. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie návrhu otca na zníženie výživného podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine čiastočne vyhovel a v prevyšujúcej časti o zníženie výživného až na 100 Eur mesačne návrh zamietol.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého a domáhala sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo, aby návrh otca na zníženie výživného zamietol. Vytýkala súdu prvej inštancie, že nesprávne určil jej schopnosti a možnosti, keď v napadnutom rozsudku ustálil, že síce nepracuje, ale jej pracovná schopnosť nie je žiadnym spôsobom znížená a uzavrel, že od mája 2017 dosiahla príjem z odstupného a podpory v nezamestnanosti cca 900 Eur mesačne. Považuje však za všeobecne známu skutočnosť, že podpora v nezamestnanosti sa vypláca len 6 mesiacov, t. j. v súčasnosti podporu v nezamestnanosti nepoberá, čiže je bez príjmu, naposledy jej bola vyplatená za mesiac november 2017. Aktívne si hľadá zamestnanie, no ako občianka C. je zamestnávateľmi diskriminovaná, a to tým, že títo vo všeobecnosti pri výbere uprednostnia občana slovenskej národnosti pred cudzinkou z C.. Súd prvej inštancie opomenul fakt, že je matkou troch maloletých detí, s deťmi žije v súčasnosti sama, nakoľko jej druh sa odšťahoval, čo výrazne determinuje jej schopnosť nájsť si vhodné zamestnanie. O tom, že má reálny záujem nájsť si zamestnanie, svedčí skutočnosť, že počas materskej dovolenky začala študovať na vysokej škole a dúfa, že v budúcnosti sa bude môcť

živíť ako učiteľka ruského jazyka. Pokiaľ ide o vznik novej vyživovacej povinnosti otca k dieťaťu z jeho nového manželstva, má za to, že tejto novej vyživovacej povinnosti by mala zodpovedať vyššia aktivita na strane otca maloletého s cieľom dosahovať vyššie príjmy. Vytýkala súdu prvej inštancie, že sa nedostatočne zaoberal dokazovaním v časti schopnosti a možnosti otca maloletého dosahovať vyšší príjem za situácie, keď sa mu narodilo dieťa a aké kroky, alebo snahu otec vynaložil za účelom získania dostatočných príjmov/zárobku. Zdravotný stav otca je dobrý, neexistuje žiadna prekážka, ktorá by mu bránila v dosahovaní iného príjmu popri svojom hlavnom zamestnaní (napríklad brigáda alebo vedľajší pracovný pomer). Upozornila na skutočnosť, že otec o zníženie výživného požiadal až od septembra 2017, pričom dieťa sa mu narodilo už XX.XX.XXXX, čo znamená, že otec viac ako 1,5 roka po narodení nového dieťaťa bol schopný platiť výživné vo výške 190 Eur mesačne a o zníženie výživného požiadal až po uzatvorení manželstva s jeho vtedajšou družkou. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť na jeho novú manželku, uviedla, že táto by nemala byť dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému, nakoľko vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom má prednosť pred inými vyživovacími povinnosťami. Ďalej uviedla, že vyživovacia povinnosť otca k maloletému v roku 2015 bola určená aj s prihliadnutím na rozsah styku otca s maloletým s tým, že otec bude mať výdavky nad rámec určeného bežného výživného. Otec sa však s mal. E. nestretáva, nevznikajú mu teda žiadne výdavky nad rámec bežného výživného. Otec nemá okrem určeného výživného, resp. splátky zameškaného výživného žiaden iný výdavok, a to ani na narodeniny alebo meniny dieťaťa, nekupuje mu školské potreby, darčeky a nepodieľa sa na žiadnych jeho mimoriadnych výdavkoch. Poukázala na svoje výdavky na bývanie a úverové splátky spojené s bývaním, ktoré tvoria mesačne celkovo sumu 492,79 Eur - 280 Eur inkaso, 160 Eur splátka hypotéky na byt, 52,79 Eur je časť splátky hypotéky na rodinný dom v BSM, pričom výdavky otca na bývanie sú mesačne 176 Eur - 65 Eur elektrika, 58 Eur drevo, 52,79 Eur ako jeho časť hypotéky ohľadne rodinného domu v BSM. Vytýkala súdu prvej inštancie, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemala dostatok času na prípravu na pojednávanie, keď predvolanie na pojednávanie jej bolo doručené dňa 07.12.2017, pojednávanie sa uskutočnilo dňa 11.12.2017, dva dni pripadli na sobotu a nedeľu a nebolo možné z jej strany zabezpečiť skoro žiadne podklady. Je pravdou, že v zápisnici z pojednávania uviedla, že s pojednávaním súhlasí, avšak nebola dostatočne poučená o svojich právach, že môže požiadať o odročenie pojednávania. Vytýkala súdu prvej inštancie, že nedostatočne prihliadol k podstatným zmenám v pomeroch mal. E., nakoľko tento navštevuje 2. ročník osemročného gymnázia, s čím sa podľa jej názoru spája podstatné zvýšenie nákladov na životné potreby ako je stravovanie, ošatenie, vzdelávanie a podobne. Poukázala tiež na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý návrh otca na zníženie výživného žiadal zamietnuť.

5. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že súd prvej inštancie z jeho čistého priemerného mesačného zárobku neodpočítal sumu 35 Eur, ktorú mu zamestnávateľ strháva na poskytovanie stravy. Ďalej uviedol, že schopnosť matky pracovať nie je žiadnym spôsobom znížená, len sa jej nechce, pričom vie o voľných pracovných miestach, napríklad na družstve v C.. Ďalej uviedol, že je otcom dvoch maloletých detí a ďalšie dieťa sa mu má narodiť v júni tohto roka, v spoločnej domácnosti však žije s manželkou a vychováva s ňou jej ďalšie tri deti. Pribudla mu vyživovacia povinnosť na syna H. a na manželku, ktorá je v súčasnosti na rodičovskom príspevku. Ďalej uviedol, že matka na pojednávaní neuviedla, že by žila sama a celý január a február pred jej domom stávalo auto patriace jej terajšiemu druhovi, čiže nezostala sama, keď už počas rozvodu bola tehotná so svojím druhom, ku ktorému sa presťahovala. Tvrdenie matky, že by mal vyvinúť vyššiu aktivitu, aby mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť v pôvodnej výške, považoval za nereálnu, nakoľko za prácu navyše mu nikto nezaplatí viac než musí a nemieni, tak ako v prvom manželstve, byť v práci od rána do večera, aby prišiel o ďalšie dieťa. Zodpovedne môže povedať, že žiadne peniaze nevyvážia vzťahy na pracovisku a žiadne peniaze nevyvážia čas strávený s rodinou. Nevylúčil ani možnosť zverenia mal. E. do jeho starostlivosti. O zníženie výživného požiadal neskoro z dôvodu, že mu to bolo odporúčané advokátom. Ďalej uviedol, že nad rámec bežného výživného predvlni vzal mal. E. na dovolenku, vlni mu kúpil vzdelávaciu hračku v hodnote 150 Eur, na ktorú si musel požičať. Pokiaľ ide o jeho styk s mal. E., matka mu tento znemožňuje, štvie dieťa proti nemu, už pred pojednávaním matke telefonoval a navrhol jej, že si maloletého zoberie na pár víkendov k sebe a doučí ho slovenčinu, s ktorou mal problémy, čo sa matke nepáčilo. K jeho výdavkom, okrem tých, ktoré uviedol, patrí samozrejme daň z nehnuteľnosti, poplatok za smeti, povinné zmluvné poistenie motorového vozidla, spotrebný úver a podobne. Súd prvej inštancie matke doprial dostatok času pri doručovaní predvolania na pojednávanie, ale ona nevyberá schránku a zásielku si vybrala až potom, čo jej zavolať kolízna opatrovníčka. Ďalej uviedol, že matka mu nedáva žiadne informácie o mal. E. napriek tomu, že ich od nej žiadal, dokonca zakázala v škole, aby

mu ho po skončení vyučovania dávali, keď chceli spolu chodiť von. Vyslovil názor, že pokiaľ by matka vedela hospodáriť s peniazmi, stačila by jej aj nižšia suma ako 150 Eur, keď jeho manželka dokáže vystačiť so sumou 100 Eur na dcéru o rok staršiu od E..

6. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že mu nebráni v styku s maloletým, otec však nie je schopný synovi ani zavolať na narodeniny, na meniny mu pošle SMS. Napriek tomu, že mal. E. žije na Slovensku 10 mesiacov v kuse, stretne sa 1 - 2-krát s otcom náhodne u matky otca, v C. trávia v lete jeden mesiac v období júl - august. Peniaze, ktoré dostala od zamestnávateľa ako odstupné, išli na zaplatenie dlhov, ktoré sa jej nazbierali. Ďalej uviedla, že s priateľom nebýva v spoločnej domácnosti a nechcela ich rozchod hlásiť otcovi mal. E.. Je pravdou, že jej priateľ viac zarábala a mal z toho ošoh aj mal. E., financoval mu väčšinu zájazdov a aktivít, ako aj mimoriadne náklady, čo v súčasnosti nie je možné a musí sa o všetko postarať sama. Otec maloletého jej nezavola, nepríde, keď ide okolo, neopýta sa, či je E. v poriadku a podobne. Otec podniká v oblasti PC a električky a hoci je tam oficiálny príjem 1.200 Eur ročne, otec vykazuje nižší príjem. Ďalej uviedla, že si hľadá vhodné zamestnanie podľa jej vzdelania, a keď bude mať diplom učiteľa, bude mať viac možností uplatnenia na trhu práce. Ďalej uviedla, že E. platí úrazové poistenie v hodnote 15,19 Eur, od januára chodí na plavecký kurz 25 Eur mesačne, trpí na alergie, má zdravotné problémy s dýchaním a zúžené pľúca a potrebuje veľa cvičiť. Je preto v jeho záujme ponechať výživné 190 Eur mesačne.

7. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že posielal mal. E. pravidelne 200 Eur mesačne, čo je 2.400 Eur ročne, čo považuje za čiastku, ktorá pokryje jeho potreby. Po zaplatení pôžičiek, poplatkov a výživného mu z výplaty nezostáva pre celú rodinu ani toľko, čo dostáva E. sám. Z toho vyplýva, že matka dieťaťa nevie hospodáriť s peniazmi. Nepovažoval za podstatné, či matka býva alebo nebýva s priateľom, vidí ho však s deťmi na prechádzke. Ďalej uviedol, že skutočnosť, že má založenú 8 rokov živnosť, neznamená, že 8 rokov podniká, živnosť mal 4 roky prerušenú a obnovil ju až v roku 2016 a príjmy z jeho podnikania mu pokrývajú aspoň náklady na telefón, internet, aby nimi nemusel zaťažovať rodinný rozpočet. Má záujem o styk o mal. E., matka, ani maloletý však na telefonáty nereagujú, mal záujem s ním tráviť prázdniny, ale matka s dieťaťom boli v C., napriek tomu, že podľa rozsudku mal byť s ním, volal ho na letecké dni, na deň otvorených dverí do Markízy, ale nereagujú. Pokiaľ E. niečo chce a je to potrebné, matka mu to nechce zaplatiť, zaplatí mu to on alebo jeho matka, záleží na tom, na koho sa maloletý obráti. Je pravdou, že peniaze dával matke navyše iba do určitej doby, kým nezistil, že všetko prehadzáka, odvtedy jej dáva peniaze len na to, čo je nutné, nakoľko nevie hospodáriť s peniazmi. Opätovne zdôraznil, že matka môže kedykoľvek požiadať o zverenie mal. E. do jeho osobnej starostlivosti. Zdôraznil, že očakáva ďalší prírastok do rodiny.

8. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu, ani vyjadreniam rodičov, písomne nevyjadril.

9. Krajský súd preskúmal vec v napadnutom rozsahu podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP.

10. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

11. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované ustanovenie § 78 Zákona o rodine vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane dieťaťa, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom jeho odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo zaniknutím ďalších vyživovacích povinností.

12. Súd prvej inštancie v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami správne postupoval, keď zameral svoje dokazovanie na preukázanie toho, či na strane dieťaťa a jeho rodičov došlo k zmene pomerov, ktorá je dôvodom na zníženie výživného.

13. V danom prípade bola posledná úprava výživného vykonaná rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 15.05.2015, č.k. 13P/14/2015-94 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.01.2016 č.k. 17CoP/86/2015-115 s účinnosťou od 01.02.2015. V tom čase mal mal. E. necelých XX rokov, navštevoval X. ročník základnej školy, matka bola na rodičovskej dovolenke s príjmom z rodičovského príspevku 203,20 Eur mesačne, mala ďalšie dve vyživovacie povinnosti, otec mal príjem 602,82 Eur, nemal inú vyživovaciu povinnosť. V súčasnosti má mal. E. má XX rokov, navštevuje X. ročník osemročného gymnázia, jeho odôvodnené potreby sú zvýšené v dôsledku uplynutia času od poslednej úpravy výživného zo strany otca, vývojom životných nákladov, dieťa je staršie, fyzicky vyspelejšie, navštevuje vyšší stupeň povinnej školskej dochádzky, došlo tak k zvýšeniu jeho nákladov na ošatenie, stravu a vzdelávanie. Matka v súvislosti s jeho zvýšenými nákladmi uvádzala výučbu angličtiny - 15 Eur mesačne, doučovanie slovenčiny. K zmene pomerov došlo čiastočne i na strane matky maloletého, ktorej v máji 2017 skončila materská dovolenka vrátane poskytovania rodičovského príspevku vo výške cca 200 Eur mesačne. Súčasne matka ukončila pracovný pomer, dostala odstupné vo výške 1.983,46 Eur a poberala podporu v nezamestnanosti vo výške 870 Eur mesačne, čo za posledných osem mesiacov predstavuje jej príjem 900 Eur mesačne, má vysokoškolské ekonomické vzdelanie a dokončuje štúdium druhej vysokej školy v odbore pedagogika ekonomických predmetov, je nezamestnaná, má ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že najpodstatnejšia zmena pomerov nastala na strane otca mal. E., ktorému pribudla vyživovacia povinnosť k synovi H. a k manželke, ktorá je na materskej dovolenke, očakávajú narodenie ďalšieho dieťaťa, pričom v spoločnej domácnosti s nimi žijú i tri deti terajšej manželky (ku ktorým nemá vyživovaciu povinnosť otec mal. E.), ktorá pobera rodičovský príspevok vo výške cca 200 Eur mesačne. Jeho príjem za posledných 12 mesiacov bol 657 Eur netto. Býva spolu s rodinou v rodinnom dome svojho otca, platí daň z nehnuteľnosti 99 Eur, náklady na vodu, elektriku 65 Eur mesačne, 700 Eur ročne za drevo a nepochybne má i ďalšie náklady bežne spojené s fungovaním takto početnej rodiny s deťmi.

14. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie, po zistení týchto okolností danej veci dospel k záveru, že vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov otca mal. E., ako osoby povinnej plniť vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu, spočívajúcu predovšetkým k pribudnutiu vyživovacej povinnosti k mal. H., je daný dôvod na zníženie výživného zo strany otca pre mal. E. zo sumy 190 Eur na sumu 150 Eur mesačne, ktorá zodpovedá súčasným zisteným možnostiam a schopnostiam otca, ako i odôvodneným potrebám mal. E.. Odvolací súd zdôrazňuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine) vtedy, keď sa ich životná úroveň zvyšuje, ale i vtedy, že sa znižuje, čo je i prípad danej veci. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k ďalšiemu dieťaťu, nie je preto v súčasnosti schopný platiť výživné vo výške stanovenej predchádzajúcim súdnym rozhodnutím. Z týchto dôvodov odvolací súd má za to, že návrh otca na zníženie výživného bol čiastočne dôvodný, a pokiaľ súd prvej inštancie jeho vyživovaciu povinnosť čiastočne znížil na sumu 150 Eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2018, bolo jeho rozhodnutie vecne správne.

15. Odvolací súd má za to, že pokiaľ by došlo k zamietnutiu návrhu otca na zníženie výživného a ponechal by výživné vo výške 190 Eur mesačne pre mal. E. z príjmu otca 657 Eur mesačne za situácie, že otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu ako i k manželke, ktorá je na materskej dovolenke, vystavil by jeho súčasnú rodinu situácii na hranici chudoby, resp. kriminalizácii otca pre neplatenie výživného pre mal. dieťa, čo nesporne nie je účelom súdneho konania, ani súdneho rozhodnutia o výživnom. Je pravdou, že vyživovacia povinnosť k mal. dieťaťu predchádza vyživovaciu povinnosť k manželke, nie je však možné vôbec neprihliadnuť ku skutočnosti, že manželka otca, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, je na materskej dovolenke po narodení ich dieťaťa a jej príjem predstavuje len rodičovský príspevok vo výške cca 200 Eur mesačne, ktorá suma korešponduje so sumou výživného 190 Eur mesačne, ktorú matka mal. E. požaduje od otca ako výživné pre XX-ročné dieťa. Pokiaľ otec bude svoju vyživovaciu povinnosť vo výške 150 Eur mesačne plniť, táto je nepochybne dostatočná na uspokojovanie všetkých odôvodnených potrieb mal. E. v jeho veku. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov. Pokiaľ táto životná úroveň na strane jedného z rodičov poklesne, nie je možné naďalej trvať na výživnom vo výške nadštandardnej pre dieťa v jeho veku.

16. Pokiaľ matka tvrdila, že po skončení materskej dovolenky si nemôže nájsť prácu a je nepriamo diskriminovaná ako občianka C., odvolací súd môže len konštatovať, že tieto jej tvrdenia z obsahu spisu nevyplývajú, nepredložila, ani neoznačila súdu žiaden dôkaz, že by dochádzalo k jej diskriminácii, alebo že by sa o prácu zaujímal a nebolo jej vyhovené. Nie je možné prehliadnuť vyššie vzdelanie matky, ktorá má nielen vysokoškolské ekonomické vzdelanie, ale dorába si i pedagogické vzdelanie, pričom vzhľadom na to, že je občiankou C., musí okrem slovenského jazyka plynule hovoriť i ruským jazykom, čo podľa názoru súdu ju v pracovných príležitostiach nie znevýhodňuje, ale naopak, zvyhodňuje. Napriek tomu matka, podľa jej tvrdenia, nepracuje, lebo nemôže nájsť prácu, čo za súčasnej situácie na trhu práce a nízkej nezamestnanosti sa javí ako nepravdivé, resp. neosvedčené tvrdenie, a to i napriek skutočnosti, že matka má tri maloleté deti, ktoré sú umiestnené v predškolských alebo školských zariadeniach. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že pracovná spôsobilosť matky nie je znížená a mohla by, i pri starostlivosti o maloleté deti (je totiž v spoločnosti bežné, že matky s viacerými deťmi pracujú v rôznych náročných zamestnaniach), dosahovať príjem minimálne na úrovni príjmu otca maloletého, s ktorým záverom sa odvolací súd stotožňuje.

17. Námitka matky, že pokiaľ otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k synovi z druhého manželstva, mal sa otec viac zapríčiniť o zvýšenie jeho príjmu, napríklad brigádou alebo vedľajším pracovným pomerom, vyznieva minimálne poburujúco a neeticky, práve za situácie, že matka vôbec nepracuje a ani neosvedčila, že by sa o prácu vôbec zaujímal. Pokiaľ otec riadne pracuje u toho istého zamestnávateľa ako v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, dosahuje mierne zvýšený príjem, nie je možné vytknúť mu, že nezabezpečuje dostatočné finančné prostriedky na platenie výživného pre mal. E.. Otcovi povinnosť pracovať v ďalšom pracovnom pomere z dôvodu, aby mohol platiť výživné v nadpriemernej výške pre mal. dieťa, zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva.

18. Pokiaľ matka deklarovala svoje mesačné výdavky len na bývanie a úvery vo výške 492,79 Eur s tým, že sama žije s tromi maloletými deťmi, ktorým musí zabezpečovať stravu, ošatenie, obuv, školské potreby, lieky, záujmové aktivity a pod., pričom nemá žiaden príjem, odvolací súd musí konštatovať, že jej tvrdenie je rozporuplné a tvrdenia o jej skutočnom príjme vyznievajú nepravdivo.

19. K tvrdeniu matky, že súd prvej inštancie neprihliadol na skutočnosť, že u maloletého došlo k zvýšeniu nákladov na životné potreby, akými sú stravovanie, ošatenie a vzdelávanie, nakoľko je študentom 2. ročníka osemročného gymnázia, odvolací súd môže len konštatovať, že súd prvej inštancie na túto skutočnosť prihliadol, dostatočne ju vyhodnotil, z tvrdení matky však nevyplývalo, že by odôvodnené potreby maloletého v súčasnosti prevyšovali sumu 150 Eur mesačne.

20. Odvolacia námitka matky, že jej postupom súdu prvej inštancie bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, že predvolanie na pojednávanie jej bolo doručené dňa 07.12.2017 a uskutočnilo sa dňa 11.12.2017, nemohla preto zabezpečiť všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie súdu a nebola dostatočne poučená o svojich procesných právach, odvolací súd udáva, že súd doručuje predvolanie na pojednávanie tak, aby účastníci mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, kedy sa má pojednávanie konať (§ 33 CMP). Súd prvej inštancie doručoval predvolanie na pojednávanie určené na deň 11.12.2017 pokynom zo dňa 21.11.2017, matka zásielku dňa 23.11.2017, ani dňa 24.11.2017 od doručovateľky (napriek tomu, že nepracuje) neprevzala, prevzala ho až dňa 07.12.2017 spolu s riadnym poučením účastníka civilného mimisporového konania vrátane poučenia o možnosti odročenia pojednávania z dôležitých dôvodov. Pokiaľ súd prvej inštancie po výslovnom súhlase matky (č.l. 43 spisu) vo veci pojednával a rozhodol, nemožno jeho procesnému postupu nič vytknúť. Nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. k takému neprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, ktorým by matke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Táto odvolacia námitka matky nebola dôvodná.

21. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti - výroku, ktorým došlo k zníženiu vyživovacej povinnosti otca k mal. E. ako vecne správny potvrdil. Nedotýkal sa výroku, ktorým bol v prevyšujúcej časti návrh otca na zníženie výživného zamietnutý, tento výrok nebol odvolaním matky spochybnený.

22. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.